Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria L

2026/1124

27.5.2026

VYKONÁVACIE NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2026/1124

z 26. mája 2026

o pozastavení colného režimu aktívny zušľachťovací styk pre surový trstinový cukor pri získavaní bieleho cukru

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 ([1]), a najmä na jeho článok 195 a článok 229 ods. 2,

keďže:

(1) V článku 195 nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 sa pre Komisiu stanovuje možnosť pozastaviť colný režim aktívny zušľachťovací styk, ak je trh Únie narušený alebo by mohol byť narušený. Opatrenie stanovené v uvedenom článku je všeobecne záväzným opatrením, o ktorom rozhoduje Komisia prostredníctvom vykonávacieho nariadenia Komisie.

(2) Aktívny zušľachťovací styk je osobitný colný režim stanovený v článku 256 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 ([2]), v ktorom možno tovar, ktorý nie je tovarom Únie, použiť bez cla a poplatkov na colnom území Únie v rámci jednej alebo viacerých spracovateľských operácií pred jeho spätným vývozom alebo prepustením do voľného obehu na colnom území Únie s výhradou uplatniteľných dovozných ciel a poplatkov. Hospodárske subjekty Únie majú v zmysle článku 211 ods. 1 uvedeného nariadenia požiadať o povolenie použiť colný režim aktívny zušľachťovací styk.

(3) V colnom režime aktívny zušľachťovací styk existujú dva postupy: tovar, ktorý nie je tovarom Únie, môže byť dovezený, spracovaný a prípadne znovu vyvezený (IM-EX) alebo hospodárske subjekty môžu požiadať o povolenie na skorší vývoz spracovaných produktov získaných z náhradného tovaru pozostávajúceho z tovaru Únie a po obmedzenom čase môže byť tovar, ktorý nie je tovarom Únie, nahradený náhradným tovarom, dovezený do Únie bez cla a poplatkov a prepustený do voľného obehu na colnom území Únie (EX-IM). V prípade cukru sa v prílohe 71 – 04 k delegovanému nariadeniu Komisie (EÚ) 2015/2446 ([3]) povoľuje použitie náhradného tovaru medzi surovým trstinovým cukrom z krajín mimo Únie, na ktorý sa vzťahujú číselné znaky KN 1701 13 90 a 1701 14 90, a cukrovou repou, na ktorú sa vzťahuje číselný znak KN 1212 91 80 pod podmienkou, že sa získajú spracované výrobky, na ktoré sa vzťahuje číselný znak KN 1701 99 10 (biely cukor).

(4) Dovozca surového cukru oslobodeného od cla môže byť iný hospodársky subjekt ako vývozca rafinovaného cukru a môže mať sídlo v inom členskom štáte. Vývoz bieleho cukru alebo cukru v spracovanom výrobku preto môže viesť k bezcolnému dovozu surového cukru z krajín mimo Únie do iného členského štátu, ako je členský štát, v ktorom sa uskutočnil pôvodný vývoz. Hlavnou zásadou colného režimu aktívny zušľachťovací styk je, že množstvá tovaru dovezeného bez cla a poplatkov sú v rovnováhe s príslušným vývozom spracovaného tovaru, do ktorého je tento tovar začlenený. V situácii EX-IM, keď sa dovoz uskutočňuje v inom členskom štáte, však vývoz cukru z jedného členského štátu môže viesť k zvýšenej dostupnosti cukru v inom členskom štáte a ovplyvniť obchod v rámci Únie.

([1]) Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 671, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj.

([2]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 z 9. októbra 2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie (Ú. v. EÚ L 269, 10.10.2013, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/952/oj).

([3]) Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2015/2446 z 28. júla 2015, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013, pokiaľ ide o podrobné pravidlá, ktorými sa bližšie určujú niektoré ustanovenia Colného kódexu Únie (Ú. v. EÚ L 343, 29.12.2015, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2015/2446/oj).

(5) Pokiaľ ide o trh Únie s cukrom ako celok, z obchodných štatistík Eurostatu vyplýva, že dovoz v rámci colného režimu aktívny zušľachťovací styk sa za posledné tri hospodárske roky zvýšil. V hospodárskom roku 2022/23 bolo dovezených 393 371 ton surového cukru a 236 201 ton bieleho cukru. V hospodárskom roku 2024/25 sa dovoz surového cukru zvýšil na 587 472 ton, zatiaľ čo dovoz bieleho cukru klesol na 154 915 ton, čím celkový objem dovozu cukru v colnom režime aktívny zušľachťovací styk dosiahol 742 387 ton, čo zodpovedá 5 % dopytu na trhu Únie.

(6) V prvých troch mesiacoch hospodárskeho roku 2025/26 bolo v rámci colného režimu aktívny zušľachťovací styk dovezených 257 405 ton surového cukru a 61 537 ton bieleho cukru. V porovnaní s prvými tromi mesiacmi hospodárskeho roka 2024/25 sa využitie colného režimu aktívny zušľachťovací styk zvýšilo o 43 %. Ak bude toto tempo dovozu pokračovať, dovoz v rámci colného režimu aktívny zušľachťovací styk počas celého hospodárskeho roka by mohol nakoniec predstavovať 8 % odhadovaného dopytu Únie na hospodársky rok 2025/26.

(7) Z informácií uvedených v oznámeniach členských štátov o cenách bieleho cukru, o ploche, na ktorej sa pestuje cukrová repa, a o produkcii bieleho cukru predložených podľa vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2017/1185 ([4]) vyplýva, že nedávne obdobie vysokých cien cukru zvýšilo finančnú atraktívnosť plodiny, čo medzi hospodárskymi rokmi 2023/24 a 2024/25 viedlo k zvýšeniu plochy, na ktorej sa pestuje cukrová repa. Zodpovedajúca výroba bieleho cukru sa zvýšila z 15,6 milióna ton v hospodárskom roku 2023/24 na 16,6 milióna ton v hospodárskom roku 2024/25. V tom istom období zostal dopyt v Únii stabilný na úrovni 15,3 milióna ton.

(8) Zvýšená dostupnosť, stagnujúci dopyt a výrazný pokles cien na svetových trhoch viedli od začiatku roka 2024 k poklesu priemernej ceny bieleho cukru v Únii. Najnovšia dostupná priemerná cena v Únii v januári 2025 bola 516 EUR za tonu, čo predstavuje pokles z najvyššej úrovne 856 EUR za tonu v decembri 2023.

(9) Viacerí účastníci trhu Únie reagovali na nadmernú ponuku znížením produkcie cukrovej repy a bieleho cukru v Únii. V hospodárskom roku 2025/26 sa plocha, na ktorej sa pestuje cukrová repa, zmenšila o 12 %. V dôsledku priaznivých podmienok pestovania sa však odhadovaná výroba znížila len o 3 % na 16 miliónov ton bieleho cukru. Vzhľadom na situáciu na svetových trhoch sa očakáva, že veľký podiel nadmernej výroby sa pripočíta k už aj tak značným úrovniam zásob cukru v Únii, ktoré podľa oznámení členských štátov predložených podľa vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2017/1185 predstavovali 2,3 milióna ton na konci hospodárskeho roka 2024/25 v porovnaní s 1,5 milióna ton na začiatku hospodárskeho roka 2022/23.

(10) Okrem zmenšenia plochy, na ktorej sa pestuje cukrová repa, bola reakcia trhu viditeľná aj v intenzívnejšom vývoze bieleho cukru. Z obchodných štatistík Eurostatu za obdobie 2022/23 až 2024/25 vyplýva, že trh Únie s cukrom sa zmenil z trhu čistého dovozu na trh čistého vývozu. V uvedenom období sa bežný vývoz cukru zvýšil z 0,6 milióna ton na 1,6 milióna ton, zatiaľ čo bežný dovoz klesol z 2,3 milióna ton na 0,6 milióna ton. Odráža to zníženú potrebu cukru z tretích krajín na trhu Únie a prebytok vo výrobe v Únii.

(11) Podľa obchodných štatistík Eurostatu klesol medzi hospodárskymi rokmi 2022/23 a 2024/25 celkový bežný dovoz a dovoz v rámci colného režimu aktívny zušľachťovací styk z troch miliónov ton na 1,4 milióna ton cukru. Dovoz v rámci colného režimu aktívny zušľachťovací styk však v rokoch 2024/25 predstavoval 54 % celkového dovozu cukru v porovnaní s 21 % v rokoch 2022/23. V prvých troch mesiacoch hospodárskeho roka 2025/26 predstavoval podiel dovozu v rámci colného režimu aktívny zušľachťovací styk 58 % celkového dovozu. V dôsledku nárastu využívania colného režimu aktívny zušľachťovací styk sa čoraz viac znižuje dopyt po cukre s pôvodom v Únii a oslabuje sa vplyv zníženia bežného dovozu a zvýšenia bežného vývozu na trh.

([4]) Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2017/1185 z 20. apríla 2017, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1307/2013 a (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o poskytovanie informácií a predkladanie dokumentov Komisii, a ktorým sa menia a zrušujú viaceré nariadenia Komisie (Ú. v. EÚ L 171, 4.7.2017, s. 113, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2017/1185/oj).

(12) Okrem toho prechod od bežného dovozu cukru k dovozu v rámci colného režimu aktívny zušľachťovací styk vytvára dodatočný tlak na priemernú cenu v Únii, keďže priemerná dovozná hodnota (*Cost Insurance Fright* – CIF) dovozu v colnom režime aktívny zušľachťovací styk je nižšia ako priemerná hodnota CIF bežného dovozu. V colnom režime aktívny zušľachťovací styk môžu hospodárske subjekty z Únie bez cla a poplatkov dovážať cukor, ktorý má konkurencieschopnejší pôvod ako cukor, ktorý má pôvod v rámci preferenčného prístupu na trh Únie. Najmä rastúci podiel dovozu surového cukru, ktorý sa v prípade colného režimu aktívny zušľachťovací styk EX-IM môže rafinovať a prepustiť do voľného obehu na vnútornom trhu Únie, vytvára tlak na ceny cukru v Únii tým, že trh viac vystavuje nízkym cenám na svetových trhoch, a spôsobuje oneskorenie oživenia trhu. Znižuje sa tým aj účinnosť predvídavo koncipovaných dohôd o prístupe na trh dohodnutých v rámci dvojstranných a mnohostranných obchodných dohôd, v ktorých sa cukor považuje za citlivý výrobok, ako to požadovala skupina na vysokej úrovni pre cukor vo svojej správe z 5. júla 2019 ([3]).

(13) Na ilustráciu, v hospodárskom roku 2024/25 mal surový trstinový cukor patriaci pod číselný znak KN 1701 14 90 dovezený v colnom režime aktívny zušľachťovací styk priemernú hodnotu CIF 469 EUR za tonu v porovnaní s priemernou hodnotou CIF 604 EUR za tonu v prípade bežného dovozu surového trstinového cukru patriaceho pod číselný znak KN 1701 14 10. Tieto ceny CIF sa vypočítavajú na základe hodnoty a objemu tohto dovozu podľa obchodných štatistík Eurostatu. Pri bežnom dovoze surový trstinový cukor, ktorý sa dováža s cieľom získať biely cukor, patrí pod číselný znak KN 1701 14 10, ktorý podlieha colnému režimu konečného použitia. V colnom režime aktívny zušľachťovací styk sa pre surový trstinový cukor, ktorý sa dováža s cieľom získať biely cukor, používa číselný znak KN 1701 14 90.

(14) Hoci je dovoz cukru v colnom režime aktívny zušľachťovací styk vyvážený vývozom spracovaných výrobkov, nadmerným používaním colného režimu aktívny zušľachťovací styk, najmä pokiaľ ide o dovoz surového trstinového cukru na získanie bieleho cukru, sa eliminuje dopyt po cukre s pôvodom v Únii na trhu Únie. Prispieva to k oslabeniu rokovacej pozície výrobcov cukru v Únii, odďaľuje uzatváranie zmlúv a zvyšuje pravdepodobnosť akumulácie zásob a diskontovaného predaja. Tieto účinky môžu zmeniť tvorbu cien a plánovanie predaja na trhu Únie, a tým spôsobiť narušenie trhu.

(15) Na základe uvedených skutočností sa Komisia domnieva, že trh Únie s cukrom je narušený a môže byť ďalej rušený neustále rastúcim podielom dovozu v rámci colného režimu aktívny zušľachťovací styk, najmä pokiaľ ide o surový trstinový cukor používaný na získanie bieleho cukru, ktorého hodnota CIF bola nižšia ako hodnota CIF bežného dovozu a výrazne nižšia ako priemerná cena v Únii.

(16) Používanie colného režimu aktívny zušľachťovací styk v sektore cukru na surový trstinový cukor používaný na získanie bieleho cukru by sa preto malo pozastaviť. Keďže zvýšenie dovozu v colnom režime aktívny zušľachťovací styk sa týka najmä dovozu surového trstinového cukru, ktorý má najväčší podiel na celkovom používaní colného režimu aktívny zušľachťovací styk a najväčší cenový rozdiel v porovnaní s bežným dovozom, je primerané pozastaviť používanie colného režimu aktívny zušľachťovací styk len čiastočne, t. j. len v prípade surového trstinového cukru používaného na získanie bieleho cukru.

(17) S cieľom zabrániť ďalšiemu narušeniu trhu by sa preto udeľovanie nových povolení na aktívny zušľachťovací styk pre surový cukor patriaci pod číselné znaky KN 1701 13 90 a 1701 14 90 používaný na získanie bieleho cukru a používanie cukru ako náhradného tovaru opísaného v prílohe 71 – 04 k delegovanému nariadeniu (EÚ) 2015/2446 mali pozastaviť odo dňa uverejnenia tohto nariadenia v *Úradnom vestníku Európskej únie*. S cieľom zachovať právnu istotu a zabrániť narušeniu už existujúcich zmluvných záväzkov vyplývajúcich z povolení, ktoré už boli udelené, by sa malo stanoviť prechodné obdobie tridsiatich dní, po uplynutí ktorého by sa tieto existujúce povolenia, na základe ktorých vzniká právo na použitie colného režimu aktívny zušľachťovací styk v prípade surového trstinového cukru alebo na použitie náhradného tovaru, mali pozastaviť.

(18) Vzhľadom na odhady výroby na hospodársky rok 2025/26 a nahromadené zásoby, ktoré sa prenesú do hospodárskeho roka 2026/27, sa očakáva, že trh bude naďalej vystavený narušeniam spôsobeným dovozom v rámci colného režimu aktívny zušľachťovací styk aj po skončení súčasného hospodárskeho roka 2025/26. Je preto vhodné pozastaviť príslušný colný režim aktívny zušľachťovací styk pre surový trstinový cukor na obdobie 12 mesiacov do [27. mája 2027]. Komisia preskúma vplyv tohto pozastavenia do šiestich mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti.

(19) Opatrenia stanovené v tomto nariadení sú v súlade so stanoviskom Výboru pre spoločnú organizáciu poľnohospodárskych trhov – Orné plodiny a olivový olej,

([3]) https://agriculture.ec.europa.eu/farming/crop-productions-and-plant-based-products/sugar_en.

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

1. Odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia sa pozastavuje používanie colného režimu aktívny zušľachťovací styk v súvislosti so surovým trstinovým cukrom, na ktorý sa vzťahujú číselné znaky KN 1701 13 90 a 1701 14 90 a ktorý sa používa na získanie spracovaných výrobkov, na ktoré sa vzťahuje číselný znak KN 1701 99 10 (biely cukor).

2. Odsek 1 sa neuplatňuje na dovoz uskutočnený v colnom režime aktívny zušľachťovací styk počas obdobia 30 dní odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia na základe povolení platných k tomuto dátumu.

Článok 2

Do šiestich mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia Komisia preskúma vplyv pozastavenia stanoveného v článku 1 a prijme všetky potrebné primerané opatrenia.

Článok 3

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom jeho uverejnenia v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa do 27. mája 2027.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné v členských štátoch v súlade so zmluvami.

V Bruseli 26. mája 2026

Za Komisiu
predsedníčka
Ursula VON DER LEYEN